

Nr 654

Av herrar **Elmwall** och **Persson** i Heden, *i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Veterinärstaten: Omkostnader.*

(Lika lydande med motion nr 554 i Första kammaren)

I statsverkspropositionen år 1965, tionde huvudtiteln, G 4 Veterinärstaten: Omkostnader föreslår departementschefen utbildning av icke veterinärutbildad personal — veterinärassistenter — för köttbesiktning. Dessa skulle statsanställas och placeras i lönegrad Ae 11. Principiellt har vi ingenting att invända mot att veterinärutbildad personal undanföres från arbete för vilket denna personal är överkvalificerad. Till besiktningveterinärens hjälp håller slakterierna nu veterinärbiträden. Självfallet får dessa biträden med tiden en viss vana som torde kunna sägas vara grundläggande för vidare utbildning, men på detta speciella område är vi mycket tveksamma om veterinärutbildad personal kan ersättas med på detta sätt snabbutbildad. Det låter sig sägas att endast enklare kontroll blir ålagd dessa besiktningssassistenter. Ansvaret åvilar även i fortsättningen besiktningveterinären. En ansvarsmedveten besiktningveterinär kommer under sådana förhållanden ej att kunna överlämna så mycket mer av sitt arbete till veterinärassistenten än vad veterinärbiträdet redan utför. Styrelsen för veterinärhögskolan framhåller, att den avlastning av rutinmässiga arbetsuppgifter som ändå är synnerligen angelägen, lämpligast kan ske genom utveckling av det nuvarande systemet med veterinärbiträden.

Vi anser att en kontroll utförd av personal utan den kvalificerade utbildning som tillkommer en utbildad veterinär, kommer att medföra vissa risker. Särskilt som den veterinära utbildningen icke kan anses utgöra full garanti för en fullgod besiktningsskontroll vid slakterierna. Vi vill understryka vikten av denna kontroll med hänsyn till att vissa infektionsrisker för slakterierna visat sig öka. Så har t. ex. förekomsten av dynt ökat oroväckande. Detta anses nu med stor sannolikhet till större delen kunna hänföras till bristfällig eller obefintlig rening av avloppsvatten. Via dricksvatten och översvämningar på låglänta betesmarker smittas sedan husdjuren. Man har i vissa fall tyckt sig finna att smittämnet följer vatten drag men kan sannolikt även överföras från ett vatten till ett annat med fåglar. Till synes erfordras en kvalificerad besiktningssman för att upptäcka infektioner av dylika parasiter. Så har t. ex. besiktningssmannen vid ett

medelstort kontrollslakteri under tiden jan.—aug. 1964 konstaterat i medeltal 4,5 dyntfall per månad. Den första september förordnades annan besiktningsveterinär som under månaderna sept.—dec. konstaterade 22, 27, 40, 22 fall.

Det förefaller även som om mer vikt bör läggas vid att erhålla ökad bakteriologutbildning för besiktningsveterinärer. Så har t. ex. vid ett kontrollslakteri under cirka två års tid under den ordinarie besiktningsveterinärens sjukdom besiktningsveterinär icke kunnat tillsättas som innehaft tillfredsställande utbildning som bakteriolog. Slakteriets dyrbara laboratorium har på så sätt icke kunnat fylla åsyftad uppgift, och leverantörerna har åsamkats stora kostnader på olika sätt utan att åsyftad kontroll uppnåtts.

Vissa remissinstanser har den synpunkten att utredningens förslag bör överarbetas. Vi instämmer i detta och understryker betydelsen av kvalificerad besiktningspersonal. Slakterierna bestrider nu kostnaderna för utförd besiktning. Det torde knappast kunna förväntas att dessa kostnader för en fullgod kontroll blir lägre genom här föreslagen åtgärd. Kostnaderna skulle däremot kunna förväntas sjunka om förekomsten av dynt, trikiner och andra parasitdjur minskade och antalet djur som får hänföras till sanitära avdelningar vid slakterierna kunde nedbringas. För att åstadkomma detta erfordras emellertid ökad forskning och med ledning av dessa förebyggande åtgärder mot djursjukdomar och olycksfall. Den moderna metoden med lösdrift i ladugårdar har visat sig t. ex. i många fall öka olycksfalls- och infektionsriskerna. Ytvattenföroreningarna, de allvarligaste genom de stora tätorternas obefintliga eller bristfälliga reningsanläggningar, utgör stora risker för djuren särskilt under betesgången. Som exempel kan anföras att vid en leverans av femton ungdjur till slakt från en gård fjorton av dessa var infekterade av dynt. Djuren hade under sommaren betat på låglänta betesmarker vilka under våren varit översvämmade av åvatten. I denna å tömmer numera flera samhällen sitt avloppsvatten. Sådana förhållanden inte endast åsamkar djurägaren stora förluster utan skulle vid en mer bristfällig kontroll vid slakterierna utgöra ett allvarligt hot mot folkhälsan.

Köttbesiktningen får enligt nu gällande bestämmelser utföras endast av personer med veterinärutbildning. Vi anser att denna ordning bör bibehållas och att deras arbetsförhållanden bättras genom att anställda veterinärbiträden erhåller en något mera kvalificerad utbildning än vad nu är förhållandet. Den extra omväg över "veterinärassistent" som nu föreslås kan undvikas och en säkrare kontroll ändå erhållas. För att ernå detta bör emellertid smittvägarna olika parasitdjur följer klarläggas samt smittkällorna undanröjas och infektionsvägarna för farliga bakterier t. ex. salmonella utforskas och förebyggande åtgärder vidtagas. Mycket av detta torde

kunna uppnås genom att centralt sammanställa rapporter från olika slakterier med kartläggning och vidare undersökning av förekomst och smittvägar. Att så sker är numera nödvändigt enär kassation eller karantäninfrysning av t. ex. dyntsmittade djur både för djurägaren och slakteriet medför betydande förluster.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid sin behandling av Nionde huvudtiteln, G 4 Veterinärstaten: Omkostnader, måtte

1) avslå Kungl. Maj:ts förslag rörande utbildning och anställning av veterinärassistenter,

2) till Veterinärstaten: Omkostnader under nionde huvudtiteln för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 263 000 kronor,

3) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla

a) att förevarande fråga rörande biträdespersonal till besiktningsveterinär måtte upptagas till förnyad prövning i syfte att veterinärutbildad personal, biträdd av veterinärbiträden som är oberoende av vederbörande slakteri, skall handha köttbesiktningskontrollen,

b) att lägst enligt ovan inbesparade belopp, 75 000 kronor, under budgetåret 1965/66 må tagas i anspråk för forskning, i första hand rörande parasitdjurens och salmonellabakteriernas smittvägar i enlighet med vad i motionen anförts, samt att härför erforderligt förslag snarast måtte föreläggas riksdagen.

Stockholm den 27 januari 1965

Emil Elmwall

Arne Persson
i Heden